

Следи отъ българи въ Тесалия.

1. Известно е, че въ сегашна Гърция сж запазени много славянски названия на цѣли области (Кравара, Загорохоря, Забардохоря и пр.), както и на планини (Кишава и пр.), на рѣки (р. Бистрица, название на стар. Алиакмонъ), на градове (Тирнавось, Волось, Загора, Дибри и пр.) и на села (Граници, Арахови отъ Ряхово, Деляни, Герени и пр.).

Въ VII томъ (1918 г.) на Известия на Историко-филоложкото дружество въ Атина, на стр. 452 четемъ отъ Янопулосъ подъ заглавие „Богомили“ кратко описание на едно село Богомилъ въ Южна Тесалия: „Богомилъ, село на изтокъ отъ Ипати и банитѣ, на разстояние 20 минути и отъ града и отъ банитѣ. Тукъ живѣять около 30 гръцки семейства, а черквата имъ се нарича св. Троица. На южната стѣна на черквата сж зазидани мраморни части, взети отъ старогръцки храмъ, съ старогръцки надписъ, а при лѣвата частъ на вратата се намира византийски капителъ и пр.“ На края авторътъ задава въпроса: „Името на селото нѣма ли нѣщо общо съ ересъта на богомилитѣ?“

Отговорътъ на този въпросъ не може да бжде другъ освенъ че названието произлиза отъ средновековнитѣ българи богомили. При това трѣбва да се знае, че близкиятъ градъ Ипати въ времето на римския императоръ Августъ се е наричалъ Augusta, а въ срѣднитѣ вѣкове Нова Патра, като централенъ градъ на цѣла Тесалия. Никифоръ, единъ отъ синоветѣ на Михаила Комнина (1204—1217), управлявалъ този градъ, който се е считалъ и като важна крепостъ. Явно е следователно, че Алексий I Комнинъ (1081—1118 г.), който преследвалъ богомилитѣ и искалъ да ги унищожи, тукъ е заточилъ богомили.

Село Богомила се срѣща и въ Македония (Велешко), което безсѣмнено е получило името си отъ Бабунскитѣ богомили.

2. Нека по този поводъ да спомена, че въ архивата на възраждането въ София се съхранява едно писмо, адресирано отъ едно село Алмира, близу до гр. Ипати (южна Тесалия), до известния отъ времето на възраждането Александъръ Екзархъ въ Цариградъ, съ дата м. септемврий 1850 г. отъ селянката Калина Стойку. Писмото е написано на гръцки езикъ. Въ това писмо Калина Стойку моли за сина си Константинъ Стойку, да бжде освободенъ отъ Цариградския затворъ гдето е билъ изпратенъ, наклеветенъ, че ужъ билъ разбойникъ. Писмото освенъ подписа Калина Стойку носи и нѣколко други подписи на първенци отъ сжщото село, между които личатъ следнитѣ имена: Мито, Нечко, Личо, Лало, Димо и пр.

За етнографията, която изследва процеса на погръчването въ южна Македония, горнитѣ данни сж твърдѣ поучителни, за да се обясни, какъ голѣмото село Колакия (при устието на р. Вардаръ) отъ двоезично преди 50 години, когато населението му е говорѣло и двата езика, гръцки и български, сега е чисто гръцко. Сжщо така с. Богачко (= болгарчко село), гр. Негушъ и много други села около Солунъ, Сересъ, на югъ отъ Драма и пр. сж били погръчени подъ влиянието на гръцката черква и гръцкото училище. Българското възраждане донегде спрѣ този процесъ, нѣгде само го забави. Но при сегашното положение въ гръцка Македония, безъ черкви, училища, национална култура и пр., процесътъ ще се ускори.

П. Чилевъ.